

NA VRATIH BUDIMPEŠTE

Moskovska radio postaja naznanja, da je rdeča armada, ki je odbila vse sovražne protinapade, je v 24 urah napredovala tri milje in zavzela predmestje Andrassy, štiri in pol milje od središča Budimpešte. — Južno od oblegane prestolice pa so Rusi zavzeli Taksony.

Budimpešta po radio naznanju, da Rusi obstreljujejo mesto z najtežjimi topovi. Radio postaja v Bukarešti pa celo pravi, da so ruski tanki že vdrlji na ulice Budimpešte.

Rusi tudi naznanjajo, da so zavzeli Ueloe, 8 milj jugovzhodno od Budimpešte in je bila s tem prebita Cegled-Budimpešta železnica.

Kot naznanjajo poročila iz Budimpešte, je civilno prebivalstvo zapustilo mesto in madžarsko radio je pozval kmete, sedaj vdarijo. Medtem pa je druga ukrajinska armada maršala Malinovskega na vzhodu Budimpešte napredovala pet milj ter zavzela pet strateško zelo važnih krajev.

Malinovskijeva armada je tudi vjela nad 3000 Nemcev in Madžarov na 50 milj dolgi fronti med Tiso in Donavo.

Da zavaruje čete, ki so dospеле v predmestje Budimpešte, je maršal Malinovski 50 milj vzhodno od Budimpešte prodiral ob Tisi in zavzel Fokorn, pet milj severovzhodno od Szolnoka.

Drugi ruski oddelki so vdrlili od Ceglada 33 milj jugovzhodno od Budimpešte, da zavzamejo Varnyas, tri milje severovzhodno od Ceglada in deset milj od važnega železniškega križišča Ujszasza, ki je na vzhodnem koncu sovražne obrambne črte od Budimpešte-Szolnok železnici.

Poročilo iz Moskve pravi, da so Nemci v bitko okoli Budimpešte poslali štiri tančne divizije in eno divizijo elitne garde ter celo omrežje kanalov uporabljaljo za protitančne jarkove.

Rumunsko nepotrjeno poročilo, ki pravi, da so ruski tanki vdrlji na ulice Budimpešte, dalje pravi, da so nemške in madžarske čete zbrane v Budi, onstran Donave od Pešte.

Budimpeštanski radio je izdal povelje za mobilizacijo vseh motornih vozil.

Neko poročilo naznanja, da se madžarski delavci bojujejo na 30 milj dolgem otoku Csepel med dvema rokavoma

Stari Orlando je prišel na dan

Nekdanji italjanski ministrski predsednik Vittorio Emanuele Orlando, eden izmed "štirih velikih" v prvi svetovni vojni, se je pojavil iz svoje 25-letne pozabljivosti in je v celem svojem življenju imel najpomembnejši govor, v katerem je italjanski narod ob obletnici avstrijsko-italjanskega premirja pozval k edinosti.

Stari in mladi ljudje so poslušali 84 let starega Orlando, in jih je pozival, naj pozabijo na vsa nasprotna med seboj. Zaveznike pa je prosil, da dovolijo italjanskim vojakom, da se borijo na njihovi strani.

Orlando je rekel, da je Vittorio Veneto, kjer se je bila zadnja bitka med Italijani in Avstrijci v prvi svetovni vojni, simbol italjanskega edinstva.

(Italjani vedno trdijo, da so izvojevali pri Vittorio Veneto

Angleški padalci za nemško črto

Feldmaršal sir Bernard L. Montgomery je po dolgem času pričel z novim velikim napadom blizu Arnheima — kjer so se pred več tedni angleški padalci junaško borili, pa so se morali pozneje umakniti — ter je onstran mosta pri Arnhemu spustil na tla močno padalno armado.

To poročilo je prišlo iz Berlina, toda zavezniški glavni stan tega ne potrjuje.

Dve zavezniški armadi sta na 40 milj dolgi fronti vdrlili proti Meuse, do katere sta prišli na dveh krajih in je s tem takorekoč končana bitka za veliko pristanišče Antwerp, od koder bodo prihajale vojaške zaloge za zavezniške armade, ki prodirajo v Nemčijo.

Na Walcheren otoku se držita le še dve nemški posadki, vsi sovražni težki topovi pa so razbiti. Vodna pot do Antwerp je odprta, poloviti je samo še dreba mine.

Angleška infanterija, ki čisti otok Walcheren, je zavzela Arnemuiden in Nieuweld v vzhodni polovici otoka ter se sedaj bori v predmestju Middleburga, ki pa bo padel, predno bo solnce zašlo.

Prva ameriška armada generala Hodgesa se še vedno bori za popolno posest Huertgen lesa, južno od Duerena, kjer se Nemci trdno drže s svojo artilerijo in tanki. Večraj so se Amerikanci vsled silnega nemškega protinapada umaknili 1000 jardov, toda so si zopet kmalu pridobili 500 jardov. Sinoči pa so Amerikanci zopet prodirali po gostem gozdu.

Donave. Zavzeti hočejo budimpeštansko radijsko postajo, ki se nahaja na otoku.

Neko poročilo iz Stockholma naznanja, da je bil v soboto popoldne razstreljen most sv. Margarete, eden izmed šestih mostov v Budimpešti čez Donavo.

Rdeča armada skuša Budimpešto zavzeti do jutri (7. novembra), ko bo 27. obletnica boljševiške revolucije.

največjo zmago v prvi svetovni vojni. Toda to za Italijane ni bila nobena zmagaja, kajti tedaj so Čehi in Slovenci odložili orožje in so pričeli odhajati domov. — Op. ur.)

Najbolj glasno so poslušali prostaki Orlando, ko je omenil Trst, kajti Italijani si nikakor ne morejo misliti, da bi mogli izgubiti Trst.

V Quirino gledališču, kjer je Orlando govoril, so bili vsi italjanski ministri in najvišji italjanski dostojanstveniki.

Konaj pa je sklenil svoj govor, ko so monarhisti z balkonov spuščali pozive za obrambo monarhije proti republikli in drugemu revolucionarnemu gibanju. Ko je njegov poziv za edinstvo še vedno odmeval po velikem gledališču, je prišlo do hudih pretepov med poslušalci in pretepi so se nadaljevali na ulici.

Beograjsko vseučilišče v razvalinah

Radio postaja Svobodna Jugoslavija naznanja, da so Nemci, predno so se umaknili Beograda, povzročili nepopravljivo škodo na poslopih vseučilišča.

Nemci so se utrdili v več vseučiliških poslopih, katerih vsako je bila močna trdnjava za sebe. Predno se je posadka iz kakega poslopja umaknila, ga je zažgala.

V zoološkem zavodu je zgorela knjižnica skupno z dragoceno zbirko rastlin evetlic od Ohridskega jezera. V knjižnici zemljepisnega zavoda ki so ga Nemci zažgali, je zgorelo več neobjavljenih spisov in dragocenih rokopisov.

Se tekom bojev za Beograd so nemški profesorji odnesli vsak predmet, ki je imel le kolikaj vrednosti.

Beograjski list pričel izhajati

Radio Svobodna Jugoslavija naznanja, da je v Beogradu zopet pričel izhajati list "Politika", ki je v svoji prvi številki prinesla govor maršala Tita, ki ga je imel v Banji in razne izjave častnikov, ki so poveljevali partizanov v bitki za Beograd.

OBNOVITEV STALINGRADA

Moskva, 2. novembra. (ONA). — Dmitri Pigalev, župan Stalingrada, je v posebnem poročilu objasnili, kako napreduje delo za obnovo tega mesta, ki je simbol preobrata vojne v Rusiji.

Pigalev poroča, da mnoge stalingradske industrije že delajo in, da je njih produkcija dosegla polovico normalnih količin — med njimi se nahajajo: največja stalingradska orožarna, štiri žage in več manjših tovaren. Te tovarne že popravljajo tanke, izdelujejo tudi traktorje, jeklo in municijo.

Ko se je končala stalingradska bitka, je štelu porušeno mesto komaj 10.000 prebivalcev. Danes je v Stalingradu že zopet približno 260.000 ljudi. Na stotine stanovanjskih hiš, je bilo popravljenih, in na stotine jih je bilo zgrajenih na novo.

Prečo 40 šol je že odprtih, med njimi ena zdravniška fakulteta in ena višja šola za mehaniko. Voda in električni tok sta speljana v stanovanjske hiše in uradna poslopja. Mesto ima že svoje novo dramsko gledališče, več kinov, klubov in knjižnic, in tudi že več časopisov.

Poročilo pa tudi poudarja, da se ima mestna uprava še vedno težko boriti proti nemški dedščini, njihovim bombam, granatam in minam. Na tisoče pasti je bilo treba odpraviti — dozdaj je bilo odstranjenih že približno milijon nevarnih razstrelnih predmetov.

Kolaboratorji v Ukrajini

London, 2. nov. (ONA). — Ruške čete so ujele na svojem prodiranju na Poljsko preko 20.000 Ukrajincev, ki so obtoženi sodelovanja z Nemci. — Rdeča armada ima v rokah preiskavo.

ZRAČNI NAPAD NA SINGAPUR

Supertrdnjave B-29 so ob belem dnevu bombardirale pristaniške naprave v velikem azijskem pristanišču Singapuru. Bombardirale so tudi petrolejske naprave na Sumatri in tokijski radio naznanja že drugi poizvedovalni polet nad Tokijem.

Tokijski radio dalje naznanja, da je 300 aeroplanov napadlo Manila in okraj Legaspi na Iazonu.

Singapur je bila najmočnejša angleška trdnjava, takozvani Gibraltar v vzhodni Aziji. Japonci so Singapur zavzeli 15. februarja 1943.

Poročilo 20. zračnega poveljstva, ki je bilo postavljeno samo za super-bombnike E 29, naznanja, da so bile v Singapur posebno zadete ladjedelnice, ki so za Japonce posebno važne po pomorskih bitkah okoli Filipinov, ker je bilo toliko njihovih bojnih ladij poškodovanih.

NELSON BO ZOPET ODPOTOVAL NA KITAJSKO

Bela hiša je v petek naznanila, da bo na prošnjo generalissima Čankajška na Kitajsko odpotoval bivši načelnik WPB Donal M. Nelson, da organizira kitajsko vojno produkcijo.

Nelson bo s seboj vzel pet jeklarskih izvedencev, alkoholnega izvedencea Howard Coonleya in več drugih izvedencev.

Ameriški poslaniki za Rumunsko in Bolgarsko

Včeraj je bilo naznanjeno v Washingtonu, da je državni department sklenil, da pošlje svoje poslanike v Bukarešto in Sofijo. Maynard B. Barnes je določen za Sofijo, Burton Berry, ki je sedaj generalni konzul v Istanbulu, pa za Bukarešto.

Washingtonska vlada pa še ni odločila, da bi rumunski in bolgarski poslanik mogel priti v Washington.

Zaradi predsedniških volitev ne izide jutri "Glas Naroda". Prihodnja številka bo izšla v sredo, 8. novembra. Uprava.

NEMCI PREGNANI IZ GRŠKE

Zavezniški glavni stan v Rimu naznanja, da so Angleži popolnoma pregnali Nemce iz Grške.

Nek častnik angleške zračne sile je rekel, da so zadnji Nemci v četrtek ponoči prekorčili mejo v Jugoslavijo. Angleži so se izkrcali ob zapadni grški obali 26. septembra ter so osvobodili Grško v 38 dneh. Nemce je vzelo 26 dni, da so leta 1941 pregazili Grško.

Boj za Grško je bil skoro brez krvi, kajti Nemcem se je tako nudilo iz dežele in grški guerile so izvršili tako dobro delo, da se Angleži z zadnjimi stražami niso mogli spopasti, dokler jih niso prehiteli v severni Grški.

Zavezniški glavni stan naznanja, da so se v soboto izkrcale sveže angleške čete blizu Soljuna.

Nemci, ki najbrže ne bodo več videli svoje demovine z ozirom na rdečo armado in jugoslovanske partizanske čete, še vedno naglo odhajajo iz Srbije in Albanije.

Oni Nemci, ki so iz Grške pribežali v Jugoslavijo se morajo boriti z močnimi jugoslovanskimi partizanskimi oddelki okoli Bitolja. 13 milj severno od grške meje in okoli Skoplja, 70 milj višje proti severu. Obe mesti partizani maršala Tita oblegajo.

Poizvedovalni letalci, ki so iskali Nemce po Grški, jih sploh niso mogli najti; našli so jih nekaj same v okolici Prespa jezera ob albanski meji.

Na svojem umikanju proti severu po dolini Vardarja so Nemci razstrelili ceste in železniške mostove, da zadrže nasledujoče Angleže, vendar pa še ni gotovo, ako so Angleži že tudi prišli v Jugoslavijo.

Zavezniški glavni stan samo javlja, da angleške straže patrolirajo ob grško-jugoslovanski meji.

Grška je bila osvobojena po treh letih in šestih mesecih nemškega gospodstva, tekem katerega časa je vsled pomanjkanja ali pa jih je bilo ubitih okoli 500.000 Grkov.

Nemci so vdrlji na Grško 6. aprila, 1941; Angleži so tedaj v deželi imeli le malo vojaštva in 2. maja je ministrski predsednik Churchill naznanil,

da so se Angleži umaknili iz Grške in vojna za Grško je bila končana.

NEMCI V GRŠKI ZAJETI

Angleži, ki vstavljajo nemško umikajočo se armado iz Grške, so zajeli nek nemški oddelek in so v vročem boju pobili 25 Nemcev.

Zavezniški glavni stan v Rimu je naznanil zavzetje Soljuna, 190 milj severozapadno od Aten. Solun je največje in najvažnejše pristanišče na južnem Balkanu in so vanj Angleži v petek vkorakali. Ako so Nemci pristanišče kaj poškodovali, poročilo ne pove.

Odprtina za umikanje se Nemcem vedno zožuje in Berlin je priznal, da se je nemška armada z dalmatinskega obročja umaknila na razdaljo 100 milj, kjer so najvažnejša dalmatinska pristanišča kot Split, Metković in Dubrovnik.

RUMUNCI BODO VRNILI PLEN

Rumunski notranji urad je naznanil, da bo Rumunska vrnila ves plen, ki ga je odnesla rumunska armada iz Rusije. Rumunski ministrski svet se je sestel 24. oktobra, da o tem razpravlja in je sklenil, da je Rusiji vrnjeno vse, kar so odnesli rumunski vojaki, ko so se bojevali ob strani Nemcev.

Ministrski svet je tudi razpravljalo o tem, kako je treba soditi vojne zločince. Sklepal je tudi o tem, da se preklicne rumunsko državljanstvo onim Nemcem (Volksdeutsche), ki so ves čas okupacije Rumunsko sodelovali z Nemci.

GOEBELLS, AMERIŠKE VOLITVE IN POLJSKO VPRAŠANJE

Washington, 2. nov. (ONA). — Nemška propaganda je začela izkoriščati poljsko vprašanje, da bi pregovorila ameriške Poljake, da glasujejo za Deweya in proti Rooseveltu. Nemški radio oddaja pod imenom "Glas Poljske" radio prenose v poljskem jeziku in trdi, da je Roosevelt poleg Stalina največji sovražnik Poljakov.

Dobro opravljeno delo.

Ameriški letalci kažejo zadovoljne obraze, ko so se vrnili z bombardiranje nemških mest.

GLAS NARODA

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation) Frank Baker, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec. Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st YEAR

Glas Naroda is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays. Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO: \$7.-; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.-.

Glas Naroda izhaja vsaki dan izvenredno sobot, nedelj in praznikov.

GLAS NARODA, 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y. Telephone: CHelsea 3-1242

Južni sosedje Jugoslavije

Glasom dnevnih poročil, beže Nemci iz Grške vedno dalje proti severu, oziroma preko Jugoslavije, da se tako rešijo osvete po grškem narodu. In čim dalje beže Nemci iz Grške, tem večje in važnejše postaja vprašanje grške bodočnosti, kaktera izgleda nekako paralelna z bodočnostjo Jugoslavije. Sedaj je nastalo vprašanje: Bode-li na Grškem v bodočnosti zopet vladal kralj Georgios II., ali pa bode deželca po želji prebivalstva postala demokratična republika?

Angleški ministerski predsednik, Winston Churchill, naznanja, da se bode to vprašanje prepustilo odločitvi grškega naroda. In ves svet upa, da bode temu tako. Toda - istodobno je angleški general Scobie naznanil grškim partizanom, naj grejo domov, naj ne ostanejo na cestah, naj pustijo puške doma in naj se izogibajo političnim prepričim.

Toda Grki, ki so morali vsled nacijev dolga tri leta strahovati in se poleg tega tudi bojevati z nemško živino, ne bodo obesili svoje puške na stene svojih bornih koč. Mesto tega so grški partizani že pričeli z likvidacijo svojih kvizlingov, katere imenujejo na Grškem "Ralisti", baš, kakor jih imenujejo Slovenci "R & R".

Ko so prišli Angleži v Patras in potem tudi v Korint, so naznanili partizanom, naj v nadalje ne zapirajo "Raliste". Sedaj postopajo z tamošnjimi kvizlingi nekako tako, da, kadar ljudstvo vjame nekoliko teh kvizlingov, Angleži svetujejo ljudstvu, naj gre mirno domov v svoje gore in brde. In potem Angleži prevzamejo vjete kvizlinge v svoje varstvo in protekcijo.

Torej, - mesto da bi se z "Ralist" ravnalo kot z izdajalci, postopa se z njimi kot s "zavezniki". Čemu?

Do leta 1935 je Georgios II živel v Angliji kot upokojevec, in omenejega leta, postavilo ga je angleško ministerstvo inostranih del kot kralja na grški "prestol". Leta 1944, oziroma letos, je angleški ministerski predsednik, Winston Churchill, izjavil željo v imenu Anglije, da se imenovanega "Jurja" zopet pošlje na Grško, da bode tamkaj "vladal" Grkom.

Grško ljudstvo, katero že leta 1995 ni maralo za "Jurja", se ga sedaj zopet brani, kajti ves svet, in še posebej Grki, prav dobro ve, da je imenovan Jurij potem, ko je prisegel, da bode za vedno lojalen grški demokratični ustavi, - izročil vlado najmanjši politični stranki na Grškem, oziroma fašistom, katerih voditelj je bil Joannis Metaxes.

Mimno je jedva leto dni, da je Jurij postal grški kralj, ko je Grška postala fašistična država, ki je takoj ustanovila organizacijo grške "modrostrajčne mladine", katera je po hitlerijanskem načinu pozdravljala. Na Grškem so tedaj tudi imeli več tajihih policajev na vsako osebo, kakor v Nemčiji.

Jurij, Metaxes & Co. so tudi skrbeli za to, da so bile vse politične stranke na Grškem zatrite, da je bil parlament odpravljen in da se je odpravilo vsa civilna sodišča, delavske unije, svoboda govora in tiska ter nauke Sofokleja in Abrahama Lincolna. Grški Jurij je prevaril grško ljudstvo v mirni dobi, in prevaril je tudi vse Grke tekem vojne z Italijo in Nemčijo. Denar, ki je bil namenjen za oskrbo grške vojske, so fašisti medsebojno porazdelili, tako, da je 15.000 grških vojakov zgubilo svoje noge vsled pomanjkanja čevljev in nogovic tekem vojne. Grška vojna uprava, vsled tatvin fašistov, ni imela denarja za nabavo tankov, hrane, odevi in obleke za grške vojake - toda grško ljudstvo se je kljub temu bojevalo, - ne za "svojega" kralja, temveč kljub kralju. In medtem, ko se je ljudstvo bojevalo, je Jurij s svojim kabinetom - izdajal to ljudstvo. Kmalo potem, ko je Nemčija prčela z vojno, je Jurijev vojni minister, Papademas, razpustil takozvano makedonsko vojsko; njegov general, Tsolakogla (kasneje kvizlinski ministerski predsednik), je razpustil celo osrednjo grško fronto ter ukazal požgati vse aeroplane, kateri so še ostali grški vojski ter svetoval grškim letalcem naj grejo domov, češ, da je bojevanje nesmiselno.

Tekom sedanje vojne je Metaxes umrl, toda kralj je imenoval njegovim naslednikom generala Koricis, ki je v vladi obdržal ves fašistični kabinet. Ko je Koricis uvidel ne-

izmernost kraljeve izdaje, je ustrelil, in kralj Jurij je postal na njegovo mesto notoričnega pro-nemškega kvizlinga, imenoma Kodjias. Ta lopov je bil tak nacij, da niti eden Grk, ni hotel postati minister v njegovem kabinetu.

Dolga vrsta Jurjevih izdaj demokracije se je potem nadaljevala vse do današnjih dni, in se še vedno nadaljuje, kajti grški kvizlingi, oziroma Ralisti, kateri so sedaj pri srca Anglije, so oni isti ljudje, ki so svoječasno podpirali fašiste pod Jurjem in Metaxom - in ti ljudje so edina stranka na Grškem, ki želi, da se Jurij zopet vrne na Grško.

Sedanji položaj na Grškem nam predločuje tudi slike iz drugih krajev in držav, kjer se ljudstvo bori proti fašizmu za svobodo sveta. Ravno tak je tudi položaj z ozirom na Jugoslavijo, kjer je vse polno kvizlingov, in kjer imajo v zalogi tudi svojega "Jurja". Toda vse sedanje gibanje je le del svetovne slike, katere zadnje dejanje šele pride potem, ko bode demokracija zapisala in izvršila svoje zadnje dejanje.

Dopisi

SLOVENC V CHICAGU, POZOR!

Chicago, Ill. - "War's Innocent Victim" je naslov nad sliko, ki je bila dne 30. oktobra letos priročena v listu Chicago Herald-American. Pod sliko je omenjeno, da predstavlja triletnega Jugoslovanskega fantička, ki pa ima telo podobno enoletnega otroka. Enakih slučajev je v starem kraju na tisoče. Saj nam je znano, da so nemške pijavke jemale kri ne samo od naših odraslih ljudi, ampak celo od otrok. Poleg krvi so naši rojaki tudi ob živež, ob obleko, nekateri ob vse. Ako pomislimo vse to, ali se nam ne bodo omehčala srca, da bi priskočili na pomoč? Belgrad je osvobojen in najbrž bo kmalo osvobodjena cela Jugoslavija s Slovenijo vred. Te dni pride v New York jugoslovanski parnik z namenom, da naloži obleko in druge potrebščine za rezeve v starem kraju. Rojaki in rojakinje v Chicagu smo se organizirali v poseben pomožni odbor, ki pa zopet ima svoje krajevne podobore. Podobor za okrog cerkve sv. Stefana je sledeči: Predsed-

nik Joseph Oblak, tajnica Mrs. Mary Tomažin, blagajnik Anton Zupaneč, zapisničarka Mrs. Agnes Jurečič, Nadzorniki: Mrs. Mary Fabian, Mrs. Karolina Pichman, Philip Bryan, Andrew Spolar in John Gottlieb. Za to okolico je nam dal Dr. Joseph E. Ursich svoj prostor v prtiličju brezplačno na razpolago. Ta lokal se nahaja na 1901 W. Cermak Rd., kjer se bo pobirala obleka in tudi drugi prostovoljni darovi vsak večer do preklica. Ako lokal ni odprt, se oglasite za ključ pri Mrs. Mary Tomažin, 1902 W. Cermak Road. Rojaki in rojakinje! Priskočite na pomoč. Prinesite še uporabno obleko in tudi obutev na zgorej imenovani naslov. Vprašajte za obleko Vaše sosed, drugorodec; na ta način se lahko veliko nabere. Ob enem se prosi vse, moške in ženske, ki imate čas, da pridejo pomagat sprejemati obleko in to urejevati. Vsaka pomoč bo hvaležno sprejeta. Za Jugoslovansko pomožno akcijo - John Gottlieb.

SLOVENCAM, SLOVENKAM V ZAPADNI PENNSYLVANIJI!

Pittsburgh, Pa. - Dan odposiljate blaga, zdravil, hrane itd. v Jugoslavijo se približuje. Ladja bo tukaj okoli 15. novembra. Mornarji so tudi že vsi pripravljene za odpeljati to blago. Glavno je zdaj, da mi napolnimo to ladjo. Zelo veliko blaga rabimo zato. Seveda, ako gremo vsi na delo, bo to malenkostna stvar. V zapadni Pennsylvaniji bi morali vsi Jugoslovani zbrati vsaj 15.000 dolarjev in to v dveh, h večjem treh tednih. Za nas Slovence je odmerjena vsota 5000 dol. Prijatelji, v naselbinah, kjer se niste, organizirajte se takoj in zbirajte vse, blago, in denar v Chicagu na SANS ali pa tudi v New York. Naslovi so večinoma v vseh časopisih. Zapadni

Pennsylvančanje ne zaostajamo, rajši damo preko te globe. Najnižje darujemo en dan svoje plače! Pomislimo, da naši krvni bratje in sestre nimajo niti soli. Žalostno bi bilo, ako ne bi sedaj pohumno priskočili na pomoč - rešili mraza ubogo nežno deca. Ne čakajmo njih prošnji in kličov v pomoč. Nobeno božično darilo ne bo tako hvaležno sprejeto kot naš dar našim junakim Jugoslovanom. Delajmo skupno, zaupajmo našim voditeljem. Njihovo današnje geslo je, upam, da tudi nas vseh drugih: Smrt fašizmu - Svoboda narodu! - in to pomeni le eno: Pomoč našim trpečim bratom! Mary Skerlong.

Mali Mali Oglasi imajo vsi imajo velik uspeh

Prep Prepričajte se!

OTATELJEM je znano, kako se je upo-podražila, in razmetalo tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebščine. Da si rajaki zagotovijo redno dopisiljanje lista, lahko grede upravnistvu na roko s tem, da imajo vsako, da in megal, vsegroj plačano naročnino. ALI NE BI OBRNOVILA SVOJO NAROČNINO ŠE DANES in ne čakajte na opomin, kar s tem prihranite upravnistvu nepotrebne stroške?

IZ JUGOSLAVIJE VZAJEMNA POMOČ OB ŽETVI

Na osvobojenem ozemlju Slovenije poteka žetev v popolnem redu. Kmetje redno odhajajo predpisane količine pšenice krajevnim aprovizacijskim komisijam. V zadnjem tednu so Hitlerjevi razbojniki vdrl v Belo Krajino, da bi se polastili pšeničnih zalog. Naši bojevniki pa so pravčasno preprečili njihovo namero. V Žužembergu so Nemci zahtevali od kmetov 30 ton pšenice. Kmetje pa se drže zelo strogo svoje odločitve, ki pravi: "Niti enega zrna okupatorju!" - Letošnja žetev bo znatno izdatnejša kakor je bila lansko leto. Polja tistih vasi, ki jih je sovražnik porušil in katerih prebivalstvo se je razkropilo, so obdelali bojevniki sami in imajo ta polja sedaj ime "Partizanska polja". Prav posebno so se pri teh delih izkazala slovenska dekleta in žene. Doseženi so bili naravnost presenetljivi uspehi. Ustanovljene so bile posebne obdelovane ekipe, ki so skrbele, da ni ostalo niti kosček zemlje neobdelan. ("Bazovica" - 13-8-44.)

BORBE V SLOVENIJI

Ofenzivne operacije v Sloveniji se nadaljujejo, posebno proti utrjenim točkam in komunikacijam. Severno od Brežice so naše enote zavzele sovražno postojanko in zajele 50 Nemcev. Železniška proga Celje - Maribor - Grad je bila na več mestih v bližini št. Ilja porušena. ("Bazovica" - 13-8-44.)

Mestni otroci kot čuvarji gozdov

Washington. - Gozdarski urad v ministerstvu za poljedelstvo je pohvalil 3500 srednješolskih dijakov širom dežele, ki so v juliju, avgustu in septembru pomagali v gozdnih predelih severozahoda pobijati gozdne požare. (OWL)

Note za KLAVIR ali PIANO HARMONIKO

- 35 centov komad - 3 za \$1.-
* Breeze of Spring Time of Blossom (Cvetni čas)
* Po Jezeru
* Kolo
* Spavaj Milka Moje Orphan Waltz
* Dekle na vrtu Oj, Marička, pegljaj
* Barčica
* Mladil kapetae
* Happy Polka Če pa tujem
* Slovenian Dance Vanda Polka
* Židana marel Veseli bratci
* Ohio Valley Sylvia Polka
* Zvedel sem nekaj Ko ptičica ta mala
* Zvedel sem nekaj Ko ptičica ta mala
* Helena Polka Slovenska Polka
* Pojdi z menoj Dol s planine
* Barbara Polka

ZVEZEK 10 SLOVENSKIH PESMI za piano-harmoniko za \$1.

Po 25c komad Moje dekle je še mlada Barbara polka

Naročite pri: Knjigarni Slovenic Publishing Co, 216 W. 18th Street New York 11, N. Y.

RAZGLEDNİK

NACIJSKI RADIO O PREDSEDNIŠKEM KANDIDATU - DEWEYU

Glasom objav nacističkih radio-postaj v Nemčiji, smatrajo naciji predsednika Roosevelta kot bolj izkušenega človeka v kolikor pridejo inostrane politične zadeve v poštev, - oziroma njemu pripisujejo mnogo večje izkustvo, kakor pa njegovemu nasprotniku, newyorskemu guvernerju Deweyu. V sledečem podajamo tozadevno poročilo neke berlinske radio oddaje: "Politična slika: Dewey je tipičen American. Ni mu je drago, ako kdo posname njegovo sliko in sicer v družbi njegove rodbine - najraje, kadar je golorok. Toda njegova košlja je vedno elegantna, kajti v tem pogledu on rad tekmuje z - Mr. Edenom. Inče je pa dokaj občuten in je hitro razžaljen vsled raznih člankov in karikatur, katere ga ne hvalijo. On si je večkrat želel, da postane slaven igralec v promičnih slikah. Star je le 43 let in je toraj dokaj mlad aspirant za stanovanje v Belišči, toda pri tem ima nedostatek, da je dokaj majhne postave. Nek newyorski list je tudi priročil članek, v katerem povdarja, da je on (Dewey) premaheh, da bi predstavljaj dostojanstveno sliko človeka, ki sedi na guvernerjevem stolu - ako si na ta stol ne položijo debelo telefonsko knjigo.

"Ko mu je bilo 24 let, je postal odvetnik, in tako je postal znamenit vsled svojega zasledovanja newyorskkih gangsterjev. Radi njegovega preganjanja newyorskkih raketirjev, prosekujaja predsednik Natl. City Banke (v New Yorku), in izposlovanja aretacije Jimmy Hinesa, ki je bil gospodar organizacije demokratične stranke, se čita njegova karijera, kot kaka povest iz detektivskih krogov. Obleden je vedno v telovniku, katerega kroglje ne morejo prodreti: poslužuje se tudi oklopnega avtomobila, in njegovi čuvaji sa telesno varnost so vedno reformovani bivši kaznjenci. Leta 1942 je postal guverner in guvernerji so se pomnožili, ko je ostavil svoje prejšnje mesto državnega pravdnika. Tedaj je tudi obljubil, da bode ostal na svojem mestu kot guverner vse do leta 1946, toda na to obljubo se več ne spominja. On je dokaj dober govornik na radio, da pa ni dovolj previden, ker ne zna prikriti nekaterih izrazov, o katerih je občinstvo uvetjeno, da ti izrazi niso baš njegovi. Izvedenosti o inostrani politiki nimata nobene, toda mora se priznati, da je on pred vsem Amreičan, kateri je dosegel svoje uspehe potom pravih ameriških pripomočkov in značajnosti".

ODLOMKI IZ DOMAČEGA ČASOPISJA

"Newyorska "Daily News", se v svojem uvodniku bavi s zgodovino starega veka, in pride do zaključka, da tedanji ljudje niso baš ugodno mislili o demokraciji. Na primer: "Slava starodavnega mesta Atene, je dokaj pretirana. Atenci so sicer izdelali nekoliko lepih kipov in tudi zgradili lepe stavbe; toda istocasno so izumili nekoliko ljudskih iger, ki so prav za nič, dasiravno jih nekateri profesorji proslavljajo. Grki tudi niso imeli - radiča, avtomobilov, aeroplanov in topov 16-palčne odprtine. - Toda Grki tudi niso imeli list "Daily News", da bi jim dajal nasvete o vsem, kar je potrebno."

Washington Times - Herald" očita predsedniku, da je početkom sedanje vojne nekaj jamčil Poljski le z eno stranjo svojih ust". In sedaj mu svetuje "druga stran njegovih ust", naj pozabi na te obljube. ...

Sintetični plašči so bolj občutljivi

Washington. - Office of Defense Transportation svari važnike kamijonov in avtobusov, da je treba posebno skrbno ravnati z sintetičnimi plašči in cevni, bolj previdno kot z predneti iz naravnega kavčuka. (OWL)

DELO DOBE

Sivalke izvežbane na Millinery in na šivanju slammikov. Tedenska plača \$65, ter čas in pol za čezurno delo!

Dolga sezija.

Vprašajte pri: LAPOFF & SAUL 13 West 36th Street New York City

Angleško-Slovenski

BESEDNJAK

Izšel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil

Dr. FRANK J. KERN

V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsakdanjem življenju. - Knjiga je trdo vezana v platnu in ima 273 strani.

Cena je \$5.00

Naročite jo pri:

KNJIGARNI "GLASA NARODA"

216 W. 18th Street New York 11, N. Y.

O razgovorih v Moskvi

Napisal Donald Bell za ONA

Jasno je, da ni bil le slučaj, da je Winston Churchill prišel v Moskvo skoro istočasno s publikacijo zaključkov konferenc v Dumbarton Oaksu. Churchillov obisk bo odločil o tem, da-li bo iz objavljenega devetdeset-odstotnega sporazuma nastal sto-odstoten sporazum ali ne. Ako logično promislimo, bomo videli, da se v Moskvi govori najbitže o naslednjih predmetih:

- 1.—Poljsko vprašanje
- 2.—Balkanska vprašanja
- 3.—Nemčija
- 4.—Daljnji Vzhod
- 5.—Sporne točke iz Dumbarton Oaksa.

Ako si te točke pogledamo bolj od blizu, bomo videli, da se tičejo prve tri mnogo bolj Anglije in Sovjetske Unije kot Amerike. Četrta točka je videti, kot da je izgnanec, toda vendar so dokazi za to, da mora biti tudi med predmeti, o katerih se bo razpravljalo.

Namestnik angleškega ministerskega predstavnika, Attlee, je izjavil v angleški Spodnji Hiši, da je bil maršal Stalin, ki se ni bil mogel udeležiti konferenc v Quebecu, zelo vesel, da mu je s tem dana prilika, da vidi Churchilla tako kmalu po tej konferenci. A na konferenci v Quebecu se je razpravljalo le o Pacifiku. Razvnetega je nastopil Churchill v spremstvu Sir Allen Brookea, ki je šef generalnega štaba angleškega imperija. Vojna na Balkanu je premajhna, da bi bila tako visoka osebnost prišla v Moskvo radi nje, a kot zastopnik generala Eisenhowerja je Sir Allan Brooke najbrž tudi prišel tja. Pred vsem pa je jasno, da je vsako razpravljanje o Dumbarton Oaks konferenci moralo privedi do pogovorov glede Daljnega Vzhoda, kajti bodočnost Japonske je eno poglavitih vprašanj v vsakem razgovoru, ki se tiče vprašanja organizacije mednarodne varnosti v povojnem svetu. Doseči sporazum v teh vprašanjih je neobhodno potrebno, ako naj se delo nadaljuje v zarisanih smernicah.

Vse kaže, da se je delo začelo s poljskim in balkanskim vprašanjem. Poljski minister-radi je objavil, da želi Stalin v Moskvo takoj po prihodu Churchilla v Moskvo, in ruski radio je objavil, da želi Stalin in Churchill, da se poljsko vprašanje razčisti. Na kakšni podlagi se bo razčistilo, je tudi postalo jasno. Vprašanje vzhodne poljske meje je za tri velesile že zapeteno zadeva. Poljska vlada v izgnanstvu v Londonu bo imela priliko, da te meje prizna, ter si tako odpre pot nazaj v Varšavo, čim bo poljska prestolnica osvobojena, ali pa jih bo zavrgla in v tem slučaju ostala v izgnanstvu. Ako bo priznala meje, ni nemogoče, da se boste obvladi spojili v eno samo vladajoče telo.

Beseda "razčistjenje" pomeni torej, da bo prišlo do odločitve, kdo bo vladal na Poljskem.

Balkanski problemi so bili tudi že na razpravi — to je razvidno iz tega, da je bolgarska vlada sprejela premirje pod pogoji, katere so ji naložili zavezniki na ramena. Konflikt, ki je obstojal, je bil v tem, da so Bolgari zahtevali del Tracije — ki je bila grška posest že pred vojno, ter upali tako dobiti dostop do Egejskega morja. Rusija je te njihove težnje podpirala, dočim so jo Angleži odločno pobijali. Churchill je v tej točki zmagal. Angleške čete so se že izkrcale na Grškem, ki bo ostala pod angleškim vplivom, vključno Soluna in obale Egejskega morja do turške meje. Razven tega je tudi verjetno, da pomeni izkrcanje angleških čet na albanski obali, da bodo Grki dobili zadoščene glede nekaterih albanskih pokrajin na jugu.

V vseh teh vprašanjih Zedinjene Države Amerike niso neposredno zainteresirane.

Drugače pa je to v pogledu vprašanja Nemčije. Vprašanj ki se tičejo Daljnega Vzhoda in problemov, ki so ostali nerešeni v Dumbarton Oaksu. Ko je predsednik Roosevelt dejal, da Churchill ni predstavnik Amerike v Moskvi, je brez dvoma mislil ravno na ta vprašanja. Toda jasno je tudi, da ta vprašanja ne morejo biti rešena na razgovorih v Moskvi. Tam jih bo mogoče le nekoliko otesati in s tem pripraviti vse potrebno na prihodnji sestanek predstavnikov treh velesil, o katerem je mnogo ugibanja. Vloga, katero igra Churchill v teh pogajanjih je precej logična in očitna. V zboru treh velesil je Anglija najslabši član — ako bi prišlo do direktnega sporazuma med obema velikanoma, Ameriko in Rusijo, bi popolnoma izgubila svoj vpliv. — Vsled tega je Churchill že od vsega začetka poskušal postaviti do neke mere posredovalec med vzhodom in zapadom.

Tukaj poskuša Anglija obnoviti svojo politiko ravnovesja sil na vseobči, svetovni stopnji. Vloga, katero igra, je morda nekoliko neprijetna, to-

čelo s poljskim in balkanskim vprašanjem. Poljski minister-radi je objavil, da želi Stalin v Moskvo takoj po prihodu Churchilla v Moskvo, in ruski radio je objavil, da želi Stalin in Churchill, da se poljsko vprašanje razčisti. Na kakšni podlagi se bo razčistilo, je tudi postalo jasno. Vprašanje vzhodne poljske meje je za tri velesile že zapeteno zadeva. Poljska vlada v izgnanstvu v Londonu bo imela priliko, da te meje prizna, ter si tako odpre pot nazaj v Varšavo, čim bo poljska prestolnica osvobojena, ali pa jih bo zavrgla in v tem slučaju ostala v izgnanstvu. Ako bo priznala meje, ni nemogoče, da se boste obvladi spojili v eno samo vladajoče telo.

Če se tudi ubijalec Hitler poda, ameriške žene ne smejo prenehati hraniti masti v svojih kuhinjah. Kajti Japonci, ne Nemci, imajo še v svojih rokah pokrajine na Pacifiku, ki so nas zalagali z bilion funti na leto! Nasa hranilo delo ni končano, dokler ne preženemo zadnjega Japonca!

Vsaka kaplja porabljene masti je nujno potrebna, da pomagamo izdelati tone municije, zdravil, umetnega gumijsa in mila, kar je vse potrebno za končno zmago.

Zato hranite do V-J Dneva! Pomnite, vlada vam da dva brezplačna rdeča pointa za vsaki funt.

Ta poziv sta odobrila WFA in O.P.A. plača ga pa industrija.

VOLILCEM SLOVENSKEGA POREKLA

Pittsburgh, Pa.

Centjeni bratje in sestre:

Kot državljani velikih Združenih držav imamo pri letošnjih predsedniških volitvah specialne naloge. Znano vam je, da so te volitve izredne važnosti, da je od izhoda istih odvisna bodočnost in sreča ameriškega ljudstva in celega sveta, z posebnim poudarkom za vse slovanske narode. Združene države so v težki in dolgi vojni, zato nam ne sme biti vseeno, kdo bo bodoči predsednik, kdo bo vodil zunanjo politiko in kakšni odnosi bodo vladali med Združenimi narodi, da ne govorimo o naših domačih potrebah, ki niso nič manj važne.

Mi smo uverjeni, da gre velika zasluga predsedniku Rooseveltu, da imamo na naši strani močne zaveznike in da se vojna približuje koncu in zmagi. Njemu gre zasluga, da je zunanjo politiko Združenih držav danes prvič odkar je bil zavratno umorjen nesmrtni človekoljub Abraham Lincoln, popolnoma v skladu z ljudskimi interesi.

Nam ne sme biti vseeno, kdo bo bodoči predsednik. Ne smemo dopustiti, da bi Amerika ponovila isto napako kakor se je zgodilo z Wilsonom in njegovimi slavimi točkami, katere so nazadnjaški republikanci zavrgli ravno takrat, ko se je odločevala usoda Evrope in malih držav. To je bil največji greh tedanje dobe, greh, katerega moramo danes drago plačevati.

Slični položaj imamo tudi danes, samo da je slučaj bolj nevaren za Združene države. Evropska in japonska tiranija bo poražena prav gotovo, a nismo sigurni, da bo ameriški kontinent varen pred bežečo reakcijo, ki je palnila svet v drugo vojno, ako bi bila izvoljena republikanska gospoda z Dewey-em na čelu, kateremu bi

diktirali skrajno nazadnjaški ameriški pro-nacistični elementi.

Rooseveltovo kandidaturo odobravajo in podpirajo vsi odgovorni voditelji, pošteni republikanci, demokrati, delavski voditelji in profesionalci vseh poklicev. Mi smatramo, da državljani slovenskega porekla storijo svojo državljansko dolžnost s tem, da gredo vsi na volišče dne 7. novembra in oddajo svoje glasove za človeka, kateremu lahko zupamo, da bo tudi v bodoče deloval za dosego pravičnega in trajnega miru, kar si je prizadeval doslej. To je sedanjí predsednik Roosevelt, kateremu bo zgodovina dala zasluženost čast in mesto poleg Washingtona, Jeffersona, Jacksona in Lincolna.

Z bratskimi pozdravi

Podpisi:

- Rev. Matthew F. Kebe
- Math Pavlakovich
- George Staresinic
- Paul Klum
- Frank Oblak
- Mat Mravinec
- Nick Povše
- Joseph Hrvatin
- Dr. F. J. Arel
- Mary Skerlong
- John Jergel
- Josephine Jergel
- John S. Rogina
- Katherine Rogina
- Ignac Kastelec
- Pauline Fabec
- John Kranland
- Frank Alič
- Michael Bahor
- Katherine Plantan
- Anna Klum
- John Fabec
- Virginia Zupančič
- Katherine Bubash
- Josephine Oblak
- Anthony Fabec
- Frank Šumič
- Poročevalec Philip Progar.

PRIPRAVE ZA HITLERJEV BEG

Iz Stockholma, Švedska se ponovno javlja, da je nemška mornarica pripravila vse potrebno, tako da bode Hitler lahko bežal v inozemstvo na najboljši podmornici, katero ima na razpolago nemška vojna mornarica. Tako se je namreč izrazil v svojem javnem govoru poveljnik one podmornice, kapitan Bender, povodom neke proslave, katero so priredili mornaričnim kadetom v počast v Esbjergu na D. n. skem. Bender je dejal: "Ako pride dan, ko bode moral naš "führer" bežati, bo bežal z pomočjo naše (nemške) vojne mornarice, katera ima svoje baze v skrivnih in oddaljenih delih sveta. V teh krajih imamo velika skladišča vsega potrebnega blaga in tudi orožja, tako, da — ako se vojna na kopnem konča, zamoremo z vojno na morjih nadaljeovati, ako bo treba, kar celo desetletje."

Bender je kadetom tudi povedal, da Nemčija izdeluje novo "tajno orožje", katero bode rabila za vojno proti—Zjedinenim državam.

KNJIŽEVNOST

Mesečnik "Women's Day", ki je last Stores Publishing Co., Inc., 19, West 44th St., New York, priobčil je v svoji novembarski izdaji, peti članek, izpod peresa slovensko-ameriškega pisatelja Louis Adamič, in sicer pod naslovom: "They Believed in Liberty—Americans from Norway". To je peti članek, katerega je objavil dosedaj naš rojak, Louis Adamič, v imenovanem mesečniku.

Revija "Woman's Day" je na prodaj v vseh prodajalnicah znane A. & P. Food Stores družbe, katera ima svoje prodajalnice po vseh mestih Zjedinenih držav. Cena imenovane mesečnika je 2c komad.

da obenem je mogočna in zelo ugodna. Takrat, ko je Churchill prvič odšel v Busijo, je bilo to skrajno neprijetno, ker je moral takrat, v avgustu 1. 1942, razlagati Rusom, zakaj bodo morali še počakati na drugo fronto. In vendar je bila Churchillova pozicija takrat boljša — in morda manj neprijetna — kot v Teheranu, kjer sta se Stalin in Roosevelt mnogo večkrat in lažje pogodila kot Churchill s katerim koli od njih.

Zato je Churchill zdaj hotel najprej posvetovanja z vsakim posebej, da tako izgleda obstoječa nasprotja. Quebec je bil prvi korak na tem potu. Moskva je drugi. Ta politika je čisto normalna in nikakor ni znak naraščajočega nasprotstva med prvaki treh velesil. Teheranski "duh" nikakor ni le šala ali pripovedka temveč živa in dejanska resnica.

Vse te posamezne konferenc razodevajo le to, da je trem velesilam nemogoče, doseči toliko enotnost, da bi uvedle nekakšen svetovni trioglati direktorat. Kadar se Amerika in Velika Britanija razgovarjati o zadevah južnega Tihega Océana ali Latinske Amerike, bi jima bilo neprijetno, ako bi sedel pri mizi tudi Stalin. Posebno v pogledu Argentinijskega rezultata pa je le mogoče doseči s tem, da ostane Amerika v srednje-evropskih vprašanjih le "opazovalec".

Povprečna vojaška izobrazba je drugo leto srednje šole

Washington. — OWI poroča, da je povprečna izobrazba ameriškega vojaka drugo leto srednje šole (High School), dočim je bila povprečna izobrazba vojaka v prvi svetovni vojni še ljudska sola.

NAZNANILO in ZAHVALA

S tugo in žalostjo v mojem srcu naznanjam vsem prijateljem in znancem, da je kruta smrt pretrgala nit življenja mojemu predragemu soprotu in očetu

Jožetu Bostijančič-u

Blago pokojni je preminil 21. septembra 1944 po dolgi in mučni 10 mesečni bolezni, spremljen s sv. zakramenti. K večnemu počitku smo ga položili dne 25. septembra po cerkvenih obredih v cerkvi St. Callistes in nato na St. Callistes pokopališče.

Blago pokojni je bil rojen dne 24. februarja 1872. Doma je bil iz Zabič pri H. Bistrici na Primorskem.

Dolžnost me veže, da se prav iskreno zahvalim vsem, ki so mi bili v pomoč in mi stali na strani pri uri žalosti in bridkosti. Posebna hvala moji nekaknji Mrs. Mary Zuzek in njeni hčerki Miss "Anne Zuzek in Mrs. Helen Rolih in Mrs. Anne Novosel za svo naklonjenost in tolažbo. Iskreno se zahvalim vsem, ki ste darovali vence, s katerimi se je okrasilo kraso pokopjnika, ko je ležal na urtavškem odru. Hvala sledečim družinam: Mr. in Mrs. John Bostijančič, Mr. in Mrs. Frank Bostijančič, Mr. in Mrs. Tony Iskra, Mr. John Janec in družini, Mrs. Helen Rolih, Mr. in Mrs. Joe Rolih, Mr. in Mrs. Andrew Zuzek, družina Mrs. Frances Hrvatin, družina Mr. Frank Maljovec, družina Mrs. Mary Rolih, družina Mr. Gabriel Ujan, družina Mr. Joe Muhič, družina Tony Štrca, družina Mr. Mike Bradelj in Cleveland Pneumatic Aerial Photo Club, Mr. in Mrs. Hetrik, Mr. in Mrs. Nick Novosel, Mr. in Mrs. Badel. — Hvala lepa vsem sosedom, ki so darovali za svetle in za maše.

Lepa hvala sledečim, ki so darovali za svete maše: družina Mohan, Miss Elizabeth O'Connor, John Rosman, družina Mary Rolih, družina Frank Šani, družina Joe Rolih, družina Peter Čubon, družina Susy Virc, družina Mike Rakicki, družina Fred Novosel, družina Joe Škerj, družina Tony Škerj, družina Frances Stemberger, družina Henry Poklar, družina John Prosen, družina Mary Softič, družina Joe Jerab, družina Raymond, Mrs. Trauden, Louis Rotar, družina Ras, Mr. in Mrs. Joe Ujan, Mr. in Mrs. Kojšen, Mrs. Zalar, Mr. Charles Jež, Mr. in Mrs. Louis Škerj, Mr. Mike Šuštar, družina Rudolf Zarnik, Mr. in Mrs. Clarence Carlson, Mr. in Mrs. Andy Valenčič, Mrs. Teresa Vales, Mrs. Prekop, Mr. in Mrs. Steve Novosel, Mr. in Mrs. Mike Novosel, Mr. in Mrs. Cook, Mr. in Mrs. Truhlik, Mr. John Simčič.

Lepa hvala nosilcem krste, ki so ga nosili na njegovi zadnji poti in so sledeči: Mr. John Rozman, Mr. Andy Valenčič, Mr. Louis Škerj, Mr. John Zaidaršič, Mr. Joe Škerj, Mr. Lovrenc Spetič.

Hvala vsem, ki ste pokolnoga prišli kropiti, ko je ležal na urtavškem odru ter vsem, ki ste ga spremljali k večnemu počitku, od koder ni več vrnitve.

Prosim, če se je po pomoti, kako ime spustilo, da mi oprostite. Lepa hvala vsem, ki ste dali svoje automobile brezplačno. Še enkrat najlepša hvala vsem, ki ste na ta ali drug način pomagali in nam izkazali sočutje.

Ti dragi in priljubljeni, počivaj v miru, sladko snivaj v ameriški grudi. Dokončaj si trajno pot; tvoj grob bomo obiskali in ga ospali s cvetjem. V tolažbo nam je zavest, da skupaj se sldimo enkrat na kraju večnega miru.

Zaljubljeni ostali:

HELEN BOSTIJANČIČ, soproga;
JOHN in FRANK BOSTIJANČIČ, sinova;
REGINA ISKRA, hčerka.

Kane, Pa., 29. oktobra, 1944.

TUDI ČE SE TO ZGODI, AMERIŠKE ŽENE SE NE BODO ODDAHNILE

Če se tudi ubijalec Hitler poda, ameriške žene ne smejo prenehati hraniti masti v svojih kuhinjah. Kajti Japonci, ne Nemci, imajo še v svojih rokah pokrajine na Pacifiku, ki so nas zalagali z bilion funti na leto! Nasa hranilo delo ni končano, dokler ne preženemo zadnjega Japonca!

Vsaka kaplja porabljene masti je nujno potrebna, da pomagamo izdelati tone municije, zdravil, umetnega gumijsa in mila, kar je vse potrebno za končno zmago.

Zato hranite do V-J Dneva! Pomnite, vlada vam da dva brezplačna rdeča pointa za vsaki funt.

Ta poziv sta odobrila WFA in O.P.A. plača ga pa industrija.

Prijave za trgovsko mornarico so nezadostne

Washington. — War Shipping Administration naznanja, da so bile prijave neizurjenih in izurjenih mornarjev in častnikov za ameriške trgovske ladje nezadostne. WSA more zdati sprejeti tudi telesno za vojaško službo sposobne moške od 18 do 25 leta, katere je mogla sprejeti dozdej le ako so bili nesposobni za aktivno vojaško službo. WSA bo sprejemala v bodoče izkušene in neizkušene mornarje od 17 do 50 leta.

NASLOV PREMENJEN

Urad United Committee of South Slavic Americans se je preselil iz 1010 Park Ave., na 465 LEXINGTON AVENUE, New York 17, N. Y.

BOŽIČNE POŠILJATVE

Da poštni uradniki in uslužbenci tik pred božičnimi prazniki ne bodo imeli preveč dela, tako, da ga ne bi mogli zmagovati, poštni uradi opozarjajo občinstvo, da božična voščila in darila pošljejo čimprej. Ravno tako naj tudi pri naslovu označijo poštno zono, kar je uveljavljeno v večjih mestih.

V armado je bilo poklicanih nad 40.000 poštnih uslužbenec, vsled česar na vsaki pošti primanjkuje večjih ljudi.

V decembru bodo tudi železnice silno obložene z raznimi pošiljatkami, zato naj se prične s pošiljanjem božičnih voščil in daril takoj v novembru in naj bo vse oddano na pošti saj do 1. decembra.

SEDAJ LAHKO DOBITE LASTNOROČNO PODPISANI KNJIGI

pisatelja Louis Adamič-a

ZA CENO \$2.50 ZA ZVEZEK

"Two Way Passage"

V tej knjigi, ki je zbudila pozornost vsega ameriškega naroda, do pisatelj narvet, kako bi bilo mogoče po sedanjí vojni pomagati evropskim narodom. Iz vseh evropskih držav, tudi iz Jugoslavije, so prišli naseljenci v Ameriko in pomagali postaviti najbolj napredno in najbogatejšo državo na svetu. Sedaj je prišel čas, da Združene države pomagajo narodom, ki so jim pomagali do njihovega sijaja in moči. Pot na dve strani — kakor bi se mogel naslov knjige prestaviti iz angleščine — je jako zanimiva knjiga in jo priporočamo vsakemu, ki razume angleško.

"What's Your Name"

"Človeški odgovori na vprašanje, ki se tiče sreče milijonov... Čitajte to knjigo je bogato plačano." — Tako se je izrazil veliki ameriški dnevnik o tej knjigi.

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pošljim Money Order za \$..... za lastnoročno podpisano (1) knjigo (1):

Moje ime

Št., ulica ali Box št.

Mesto in država

"Glas Naroda"

216 W. 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.

Pisana Mati

Spisal: J. F. MALOGRAJSKI

(3)

"Može," se oglasi že siv mož, "eno vam bom povedal, pa ji pritrđite ali ne... Veste, preteparati ženo — nič grgega na svetu! Res je tisto, belebetave so včasih in kratke pameti, morda tudi zlobne... Dobe se celo zapravljaljke in pijanke, toda slab mož, ki se ne zna pomagati drugače! Kaj pa še, če mož preteparava svojo ženo iz golega sovraštva! — Sram ga je, lahko pred vsem svetom! Saj ne rečem, mož je lahko slabše volje zaradi tega in onega, zgrabi ga jeza in izpozabi se — toda naj popravi tem tudi, kar je zakrivil. Žena more zvedeti, da je prišlo to samo tako iz jeze!... Enkrat, samo enkrat se je bilo meni pripetilo v življenju, da sem bil vzdignil roko proti svoji rajnici... Ali kako je bilo potem meni pri srcu! Kakor hudodelec sem se plazil okrog! Prosil jo seveda nisem naravnost za odpustanje, toda pokazal sem ji drugače, kako mi je hudo, in odpustila mi je."

"Pijača, pijača je kriva navadno," pripomni nekdo drug, "da človek ne ve kaj dela in da rolni ter se znaša nad ženo in otroci. Eh, če bi vina ne bilo in žganja..."

"Res, vino in žganje in to in ono..." potrdi Mlakarjev sosed. Toda pri Mlakarju je bilo nekaj drugega. Pri njem ni bilo pač ljubezni... Pri njem so bile morda celo skrivne želje, da... No, pa molčimo in ne sodimo, ker ne vemo vsega..."

"Kaj bo zdaj z ubogim otrokom!" vzklikne slabotna ženica, ki si je še vedno brisala solze. Bila je velika prijateljica Mlakarice in jokala je prav od sreča za njo. "On tudi otroka nikdar trpeti ni mogel."

"O, meni se to revidirje smili!" dostavi spremljevalka prejšnje. "Ko bi bilo dekletce vsaj malo bolj odrastlo, da bi moglo z doma, pa naj bi tudi šlo služiti!... Ker dolgo ni šlo, da bo pri Mlakarju mačeha v hiši!"

"Naj bo!" se oglasi zopet moški glas. "Saj ni res tisto, da bi bila vsaka mačeha huda in zlobna. Ljudje se izmišlujejo in pripovedujejo dostikrat mnogo več, nego se je dogodilo. Jaz sem spoznal že mačeho, ki je skrbela desetkrat bolj za otroke nego prej njih lastna mati."

"O, da!" pritrđi nekdo. "Vse mogoče to, ako pride pošena žena k hiši. Toda saj vemo, kako je pri Mlakarju; kje so njegove misli in želje. Jaz sem opazoval na pokopališču Vrtačko, kako se je ozirala po Mlakarju. Vi bi bili videli, kako so se ji svetile tiste polhlepne oči!... No, in tudi on... Parkrat so mu zašli pogledi tja k nji! Še na takem mestu se nista mogla brzdati! Mene je bilo groza, ko sem to gledal..."

"Dobro se jim je izponeslo res! Lani je pokopala ona svojega moža, sedaj pa on svojo ženo. Kaj jim je zdaj še na poti, da obnovita nekdanjo ljubezen in se vzameta?"

"O, saj se bosta! Le zapomnite me! Preden poteče prihodnji prepust, bo pri Mlakarju svatovanje in Vrtačka bo gospodinjila tam!"

"Kaj pa poreče Mlakarjev stari, ki je zlo zabranil prvič, da ni bilo Vrtačke v hišo. Presneto bi se mu ta slabo izplačevala, če bi se res pripetilo kaj takega... Priznala šala mu ta žensko ne bo!"

"Ne, ne! In bolje bi bilo v nekem pogledu, da bi se stari ne bil protivil sinu. Rajnica bi ne bila trpela toliko, ker bi bilo povsod bolje zanj, kamor bi se bila možila, in za otroka bi se tudi ne bilo zdaj batiti. Še pametneje pa bi bilo seveda, če bi bil stari Mlakar izročil domovanje onemu sinu, ki mu je šlo. Če starejši sin tudi morda ni bil v vsakem oziru tak, kakor si ga je želel in četudi ga je dosti stal, ko je študiral, pa bi bilo vendar boljše, da bi bil mlajšega odpravil z doto in ga poslal po svetu, ko je videl, kam se je zavgledal. Seveda, ta se je tistikrat potajil, znal se je potuhmiti, in Bog zna, kaj je še vse bilo, da se je dal stari tako premočiti. Kesal se je nemara že dostikrat, a še bolj se bo. Pokoro delati bo šele zdaj prav začel."

"Bog ve, kam je izginil ta Mlakarjev France, da ga ni že toliko let!"

"Bog ve, res! Nihče ne ve, kje je, niti ne, če je živ ali mrtev. Sicer mnogokrat kateri pripoveduje, da ga je videl tu ali tam. Ali na tisto ni da bi šel. Ljudje tudi lažejo! In večkrat se zazdi komu kaj, kar ni res. Morda je videl koga, ki je bil Mlakarjevemu Francetu malo podoben, pa je prišel z novico. No, ni bil napačen človek ta France. Če ni postal duhovnik in ni hotel študirati dalje, kaj bi ga obrekovali zaradi tega, ko ne vemo kaj in kaj!"

Tako so govorili in sklepali semtertja ljudje, ki so se vračali od pogreba. On pa, katerega so se večji del ticali ti pogovori, je stopal molče po poljski poti proti domu. Hčerka njegova, ki jo je vodil za roko, je še vedno ihtela, a on se je menil malo za to. Oziral se je raje po njivah, ki so bile že večinoma pospravljene, postal zdaj tu zdaj tam malo, potegnil kje kako repo napol iz zemlje in videč, da je že lepo debela, potlačil jo zopet nazaj ter zamrmral sam pri sobi:

"Bo! Repa se pa dela letoš!"

Tako sta bila prišla oče in hči že blizu vasi in krenila sta proti domačemu vrtu, ki se je razprostiral za hišo. Hči je še vedno ihtela.

"Molči že!" zarohni oče nad njo. "Jokati ne pomaga nič!" Jok hčerin mu je budil vest in kakor bi ga hotela točiti pred ljudmi s svojim jokom se mu je zdelo. "Molči!" je ponovil ter stisnil v svojem srcu deklico tako trdo za roko, da je bolečine zajecala in vzkliknila:

"Oči!"

(Dalje prihodnjik.)

SVOBODA SE BLIŽA — NAROD POTREBUJE POMOČI!

Krvoločni Nemeč je našim bratom in sestram v starem kraju odnesel vse, tako da nima ničesar, s čimer bi po osvobojenju mogel pričeti novo življenje.

Golih rok je in kliče: "POMAGAJTE!"

Zbirajmo obleko, orodje in vse, kar je najpotrebnejšega pri vsaki hiši, da jim bomo poslali.

V RIDGEWOODU, L. I., je skladišče na WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH DESCENT (Bundles for Yugoslavia) na: 665 Seneca Avenue, vogal Gates Avenue.

V NEW YORKU pa: WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH SLAVIC DESCENT 282 - 9th Avenue, blizu 25th Street.

Zberite, kar morete pogrešiti in prinesite ali pošljite na gori označena naslova!

Domača fronta

Zvezna vlada je v Washingtonu, D. C. in po drugih krajih postavila več uradov, ki dajejo prebivalstvu razne informacije in navodila, kaj je v vojnem času treba delati in tudi živovati, in kaj je treba vedeti, da bo čimprej dobljena zmaga. — Take informacije in navodila objavljamo pod naslovom "Domača Fronta."

Štednja za vojno važnih tvarin se nadaljuje

Washington. — War Production Board je naznanil, da se bo štednja s tvarinami, ki so važne za vojno kot na primer papir, usnje in vse druge tvarine, ki so sestavni deli vojaške opreme, z vsem poudarkom nadaljevala tudi po razpustitvi oddelka za konzervacijo dne 2. novembra. Kampanja za nabiranje papirja, o kateri se pričakuje, da bo dosegla do 31. decembra svoj cilj od 1,000,000 ton, se razvija z velikim uspehom. Na stotine občin se pridružuje programu "Praznikov Papirja", ki temelji na tem, da vsaka občina določi koliko časa trgovci ne bodo zavijali drugih predmetov kot take, ki bi se utegnili pokvariti.

Svarilo zimskim turistom

Washington. — Polkovnik J. Monroe Johnson, ravnatelj za transport v vojnem času, opozarja, da si morajo turisti, ki ne bodo našli prostora za vožnjo nazaj domov, sami pripisati posledice tega, da bodo obležali v Floridi ali drugih izletniških krajih na jugu, to zimo in prihodnjo pomlad. —

Polkovnik Johnson je tudi poudaril, da "je ameriški promet še vedno težko zaposlen, ker mora pomagati dobiti dve vojni, tako da ni niti prostora niti dovolj materiala na razpolago za civilne potnike, ki niso soudeležni v vojnem naporu."

WPB svari pred nepotrebnimi potovanji

Washington. — War Production Board seje pridružil pozivu urada za transport v vojnem času, naslovljenemu vsemu ljudstvu naj opusti nepotrebna potovanja, da bo več prostora za neobhodno potrebna premikanja čet, ranjenih veteranov, ki se vračajo iz prekomorskih krajev in oseb, ki potujejo iz razlogov, ki se tičejo važnih vojaških zadev.

Kontrola najemnine obsega 14 milijonov stanovanj

Washington. — Federalna kontrola najemnin v skoro 400 okrajih, ki se nahajajo pod območjem te kontrole, nadzira preko 14 milijonov stanovanj in 450,000 hotelov, tako poroča Office of Price Administration, ki dodaja, da živi v teh okrajih preko 38 milijonov ljudi. OPIA nujno poziva najemnike in gospodarje naj se drže z največjo strogostjo vseh predpisov, da ne bo moglo vsi od pritiska, da se kontrola opusti, kar s čimer bi se mogla ponoviti inflacija najemnin kot po zadnji vojni.

Nesvet veteranom naj se poslužujejo U. S. E. S.

Washington. — Paul V. McNutt, chairman War Manpower komisije, nujno priporoča odpuščenim vojnim veteranom, ki iščejo službe, naj izkoristijo ugodnosti, katere jim nudi W-MC, oddelek United States Employment service. G. McNutt je poudaril, da so vse ugodnosti USES tudi dalje na razpolago častno iz službe odpuščenim veteranom, akoravno zdaj niso več podvrženi predpisom prioritete in drugih določb WMC.

74 leten vrkojen mornar se javi v službo

Washington. — William Mallette iz Maldena, Mass., star 74 let, misli, da še ni prestar za odziv na potrebo svoje domovine po starih mornarjih, ki naj se vrnejo na morje, da pomagajo izpolniti vrzeli nastale v vojni. War Shipping Administration poroča, da je ravnokar dovršil svoje prvo potovanje kot prvi inženir na eni Liberty ladji. Po 8 letih pokoja, se je stari veteran vkrca na SS John Davenport, ladjo, ki se je ravnokar vrnila v Združene Države iz potovanja na Angleško.

Manjše tovarne ne skrbje dovolj za možnost prehpane v tovarni

Washington. — War Food Administration poroča, da je imel vladni program za prehrano delavcev v tovarnah izreden rezultate v pogledu produktivne zdravja delavcev in njihovega morala. Delavstvo in deladajalci se radi tega čedalje bolj zanimajo za izboljšanje prehrane ameriških delavcev. Prehrana v notranjosti tovarne je že uvedena v mnogih tovarnah z velikim številom delavcev — 91 odstotkov tovarnen, ki imajo več kot 2,500 delavcev in 80 odstotkov od onih, ki imajo več kot 1,000 delavcev je že uvedlo raznovrstne organizacije za prehrano v notranjosti tovarne. Manj ugoden je razvoj pri manjših podjetjih, kajti pregled izveden od War Food Administration pred nedavnim časom je pokazal, da je sledilo le 26 odstotkov vzgledu velikih tovarnen.

Več jekla za civilne potrebe

Washington. — War Production Board je naznanil, da je dobil urad za civilne potrebe pri WPB dodatno količino od 58,428 ton jekla na razpolago, tako da se mogoče zvišati produkcijo mnogih predmetov v četrtem četrtletju tega leta. S to količino se je povišala skupna množina jekla, katere je dobil urad za civilne potrebe, na 278,203 tone.

War Relief Fund

of AMERICANS of SOUTH SLAVIC DESCENT
465 Lexington Ave., New York 17, N. Y.

Prispevki za War Relief Fund of Americans of South-Slavic Descent, prejeti od 9. do 21. oktobra

Poročilo št. 2

ILLINOIS

Muslimani iz Chicago (nabral Hazin Demir) \$507
"Sloboda" odsjek št. 4254 I. W. O. (Chicago) \$500
Hrv. Napredni Klub "Tito" (Chicago) \$120
Srpsko društvo "Braća Jugovici" št. 4039 IWO \$50
Matija Cvech (Chicago) \$50
Američko-Hrvatski Savez (Chicago) po \$10: Mr. in Mrs. Geo. Krilich; po \$5: J. P. Vuksanovich, Tom Niksieh, Steve Maolin, Mrs. Helen Krilich-Miljak, Mr. in Mrs. N. Makar, Mr. in Mrs. P. Krilich, in Mr. in Mrs. J. Krilich, skupaj \$45
Gl. Kovacevich (Chicago) \$10
SNJP št. 313, West Frankfurt, Ill. \$10

INDIANA

IWO št. 4285 (East Chicago) \$140
Rista Krstovich (Gary) \$100

LOUISIANA

United Committee of South-Slavic Americans (New Orleans) \$665

MICHIGAN

United Committee of South-Slavic Americans of Detroit (nabralo bolgarske in macedonske progresivne organizacije v Detroitu in okolici) \$1,000
Poslal James Latin (Detroit) \$25
Matt Blazen; \$20 Joe Babieh; \$15 Katarina Pisacich; po \$10: Josephine Stuglin, Pete Perez; po \$5: Nick Suljak, Paul Ladesic in Tomo Milkovich \$95

MISSOURI

Jugoslav Defense and Relief Committee (St. Louis) \$4,000

NEW YORK

Klub Pomorcev Jugoslavije \$2,126.50

Posada SS Sveti Duje \$380
Posada SS Franka \$500
Posada SS Noti \$150
Posada SS Ivan \$312
Posada SS Vid \$482
Posada SS Marija Petrinovič \$470

Posada SS Sveti Duje \$1,000
Posada SS Aleksander I. \$325
Posada SS Perast \$300
Posada SS Dayliner \$39
Posada SS Neti \$400
Posada SS Dubravka \$195
Oskar Magazinovič \$660
J. Dujmovič \$112.38
Skupaj \$7,451.88
Brooklynski Slovenci nabrali in izročili \$640.55

OHIO

SNPJ društvo št. 510 (Newton Falls) \$20
"Sloboda" št. 4256 HFPB - IWO (Akron) \$734.84

PENNSYLVANIA

Serbian Progressive Club (Wilmerding) \$100
Združeni odbor JSA (W. Hazelton) \$100
Slovenski ujetniki (Primorci) iz 321st Italian Quartermaster Battalion v Chambersburg, Pa. \$93
Odsjek HBZ št. 12 (Pittsburgh) N. Povse, tajnik \$17
G. M. Dodig (Bethlehem) \$10
SNPJ št. 345 (South Fork) \$10
SNPJ št. 106 (Imperial) \$10
Barbara Lesick (So. Fork) \$5
Slovenski ameriški narodni svet prejel od raznih podružnic in posameznikov ter izročil \$361.50

Skupno od 9. do 21. oktobra nabrano \$16,845.78
Prenos iz prvega poročila 33,111.97

Skupno nabranega do 21. okt. (vštevši) \$49,957.75

Poročilo sestavljeno 23. okt. Rev. Strahinja Malotich, glavni tajnik.
Ančka Traven, pomož. blagajnica.

Laszlo Halasz

umetniški in glasbeni ravnatelj New York City Center Opera Company prične tretjo sezono 9. novembra s Puccinijevo opero "Manon Lescaut." Mr. Halasz je organiziral dve popolni New York City Opera družbi v manj kot dveh letih. Ena družba je na zelo uspešni turneji od obali do obale, ki daje novo George Mead verzijo "The Gypsy Baron", ki bo igrana tudi v New York City Center jesenski zbirki skupno s "Tosca," "Traviata," "Boheme," "Cavalleria Rusticana" in tudi "Pagliacci."

OGLEDITE SI KAKO NEMCI KUJEJO PRIHODNJO VOJNO!

NOW 9 A.M. PALACE

THE MASTER RACE

NAŠ FOTOGRAF

The Home of Beautiful Photography
57-18 Myrtle Avenue,
Brooklyn 27, N. Y.
Tel. HEgeman 3-6046

KNJIGARNA Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York City

Razprodaja KNJIG po 50 centov komad.

IZDALA SPLOŠNA KNJIŽNICA		IGRE	
1 Domače živali Spisal Damir Felgel	17 Vojnimir ali poganstvo in krst Spisal Josip Ogrinec	28 Magda (Igra) — Alojzij Remec	29 Peterčkove poslednje sanje (Igra) — Pavel Golta
2 Kreutzerjeva sonata Spisal L. N. Tolstoj	18 Mladim srcem Drugi zvezek Zbirka za slovensko mladino. Spisal Kaver Moško	30 Potopljeni zvon (Igra) — Gerhart Hauptmann	31 Revizor (Igra) — Nikolaj Vasiljevič
3 Andrej Ternovec Spisal Ivan Albreht	19 Študent naj bo Spisal Fr. S. Finžgar	32 Spodobni ljudje (Igra) — L. Ljovne	33 Črne maske (Igra) — L. Andrejev
6 Preganjanje indijanskih misijonarjev Spisal Josip Spillman	25 Duhovni boj (Izdala družba sv. Mohorja) L. Skupoli	34 Antingone (Igra) Poslovenil G. Golar	36 Sveti Just (Igra) — Spisal dr. F. Petronio
12 Frank Baron Trenk Po raznih virih uspeval Gjuro Panduric	26 Danar Dr. Karl Englis — Poslovenil Dr. Albin Ogris	38 Tončkove sanje na Miklavžev večer (Igra) — J. Erbenšnik in F. Roj	
13 Pariški zlatar Poslovenil Silvester K.	35 Praški Judek Spillmannova povest — Provel Josip Vole		
14 Pravljičice in pripovedke za mladino Spisal Silvester Kobornik			
15 Sunciki invalid Spisal Silvester Kobornik			

Ker je saloga teh knjig zelo omejena, je pri naročilu prepričljivo omejititi vsaj skrb, da nam bo na ta način mogoče vsakega zadovoljiti.